Jaarverslag 2017

Woord vooraf

Een van de dingen die mij in het afgelopen jaar heeft getroffen was het boekje van Renate Günther-Greene. Het boekje heeft als titel 'Abortus, schaamte en schuld' en is door de VBOK in het Nederlands vertaald. Het is een bundeling van verhalen van elf vrouwen die in het verleden een abortus hadden. De ondertitel '*wat vrouwen vertellen en waarom zij zwijgen'* is veelzeggend. De schrijfster realiseert zich veertig jaar na haar abortus dat zij die gebeurtenis nooit verwerkt heeft. Het staat haar opeens glashelder voor ogen dat zij haar kind gedood heeft.

Als ze zich realiseert hoeveel impact dit op haar leven heeft gehad, begint ze zich af te vragen of andere vrouwen diezelfde ervaring hebben. Ze gaat op zoek naar vrouwen en hun beleving van hun abortus. Tot haar verbazing blijkt haar verhaal door veel vrouwen herkend te worden, maar is er vrijwel niemand bereid om over deze ervaring te praten. Met heel veel moeite slaagt ze erin om elf vrouwen hun verhaal te laten vertellen. Haar conclusie is dat dit een schrijnend maatschappelijk probleem is, waarop een groot taboe rust.

De VBOK wil dat taboe doorbreken. Vrouwen hebben er recht op dat de negatieve gevolgen van abortus bespreekbaar gemaakt worden. Zij hebben er recht op dat ze deze informatie kennen bij het afwegen van een beslissing over leven of dood.

Het ongeboren kind heeft recht op een kans om te leven. Daarom willen we als VBOK zoveel mogelijk in het nieuws zijn. We willen mensen aan het denken zetten. We willen discussies over de rechten van de vrouw beïnvloeden en we willen preventie en hulpverlening mogelijk maken. Daar hebben we maatschappelijke en financiële steun voor nodig. Dat heeft ons in 2017 gemotiveerd en daar hopen we samen met u ook dit jaar weer hard aan te werken.

Marjan Haak-Griffioen,
Voorzitter VBOK

Inhoudsopgave

Woord vooraf 2
1. Algemeen 4
2. Bestuurs- en ledenvergadering 7
3. Activiteiten 9
4. Financieel verslag 13
5. Jaarrekening 16
5.1 Balans 16
5.2 Staat van baten en lasten 17
5.3 Kasstroomoverzicht 18
5.4 Grondslagen voor waardering en bepaling van het resultaat 19
5.5 Toelichting op de balans 20
5.6 Toelichting op de staat van baten en lasten 23
5.7 Vergoeding bestuur en bezoldiging directie 30
5.8 Model toelichting bestedingen 31
5.9 Bezoldiging directeur 31
6. Risico's en onzekerheden 32
7. Toekomstparagraaf 33
7.1 Begroting 2018 34

1. Algemeen

Nadat in de voorgaande jaren een inhoudelijk fundament is gelegd, hebben we in 2017 volle aandacht gegeven aan de fondsenwerving en verbetering van rendement op onze activiteiten. Op een aantal punten hebben we daarom in de loop van het jaar aanpassingen gedaan in ons activiteitenplan.

Voor 2017 waren de volgende doelen gesteld:

- **organisatie**: verder professionaliseren en verbinding met Siriz versterken;
- **fondsenwerving**: vergroten van inkomsten tot een totaal van € 1.792.500 uit particulieren, kerken en bedrijven;
- **maatschappijbeïnvloeding**: meer en andere stakeholders aan de VBOK verbinden en mede door inzet van vrijwilligers en de Denktank onze impact vergroten.

Hiervoor was onder meer het voornemen om te werken met focusgebieden, waar hulp van Siriz, concentratie van huidige achterban en mogelijkheden voor het werven van nieuwe achterban bij elkaar komen.

Organisatie

De VBOK werkt met een relatief zeer kleine romporganisatie vanuit een centraal kantoor. In 2017 hebben we helaas te maken gekregen met een aantal personele situaties van langdurige afwezigheid door ziekte en zwangerschapsverlof. Dat is sterk van invloed geweest op de mogelijkheden om uitvoering te geven aan het jaarplan.

De verdere professionalisering heeft vorm gekregen door het aantrekken van een communicatieadviseur waardoor de andere medewerkers zich beter kunnen concentreren op de kerntaken. Dat heeft onder meer de oplevering van een totaal vernieuwde website opgeleverd.

De verbinding met Siriz is nadrukkelijk versterkt. Door een onderscheid te maken tussen de primaire processen (maatschappijbeïnvloeding en fondsenwerving) en de backoffice zijn hier praktische en concrete vormen voor gevonden. Voor de nieuwe planperiode is bovendien een samenhangend strategisch plan opgesteld.

Fondsenwerving

In het begin van het jaar bleek uit uitgebreide analyse dat de aanvankelijke opleving van de relatie met de achterban nog onvoldoende omgezet werd naar inkomsten uit fondsenwerving. Het resultaat van 2016 is positief beïnvloed door met name financiering van projecten uit de start van de revitalisering en geoormerkt voor ontwikkelingen in 2017. Dit niveau van inkomsten is uitgangspunt geweest bij de opstelling van de begroting voor 2017, maar is helaas niet haalbaar gebleken.

Giften van kerken stijgen nadrukkelijk maar nog niet in het tempo en omvang waarin we dat hadden verwacht en gehoopt. Het herstel van relatie met kerken vraagt meer tijd en aandacht. Wel hebben we hiervoor een basis gelegd door de in een mailing nadrukkelijk aandacht te hebben voor de verschillende denominaties.

In de fondsenwerving bij particulieren is uiteindelijk een groei van 7% behaald. Dat is in belangrijke mate gerealiseerd door de inzet van een nieuwe wervingscampagne onder het thema “1 op de 7 kinderen mag niet geboren worden”. Daarin is in de tweede helft van 2017 veel energie gestoken. Niet alleen financieel, maar ook wat betreft interactie met onze achterban op bijvoorbeeld sociale media, is er dankzij deze campagne sprake van een sterke toename.

Maatschappijbeïnvloeding
In het begin van het jaar hebben we met de vernieuwing van de website www.vbok.nl een basis gelegd om op moderne manieren de VBOK te laten gelden in de samenleving. De communicatie via sociale media heeft een website nodig als centraal platform. Tijdens de dag van het kind, 1 juni 2017, hebben we in een aantal steden in Nederland de interactie met het publiek gezocht door de waarde van het leven op een positieve manier in een straatexpositie te verbeelden.

Door de uitgave van het boek "Abortus, schaamte en schuld" en het organiseren van een minisymposium, zijn de ingrijpende gevolgen voor de vrouw van het ondergaan van een abortus op basis van ervaringsverhalen naar voren gebracht.

Daarnaast is de politieke lobby voor de VBOK en voor Siriz van belang geweest in de langdurige en bijzondere kabinetsformatie. Hierin is de nodige lobby uitgevoerd om de belangen van het ongeboren kind en de moeder te dienen.

Ten slotte hebben we met een actieve wervingscampagne circa 60 nieuwe vrijwilligers geworven om als ambassadeurs op allerlei vlak bij te dragen aan het realiseren van de inhoudelijke doelstellingen van de VBOK.

De basis van de VBOK is verwoord in de visie, missie en kernwaarden van waaruit de organisatie denkt en handelt:

Visie
Elk menselijk leven is waardevol en kwetsbaar.
Het verdient zorg en bescherming.
Ongeboren leven in het bijzonder.

Missie
De leden van de VBOK willen het maatschappelijk draagvlak voor bescherming van het ongeboren menselijk leven vergroten.
Dit doen we door op een respectvolle en bewogen manier de publieke opinie te beïnvloeden.
Dit doen we door preventie, ondersteuning, zorg en onderzoek mogelijk te maken.

Strategische ambities 2015-2017
De strategische ambities zijn voorgedragen vanuit de achterban. Qua prioriteit zijn ze gelijkgeschakeld; inhoudelijk is er samenhang en chronologische afhankelijkheid.

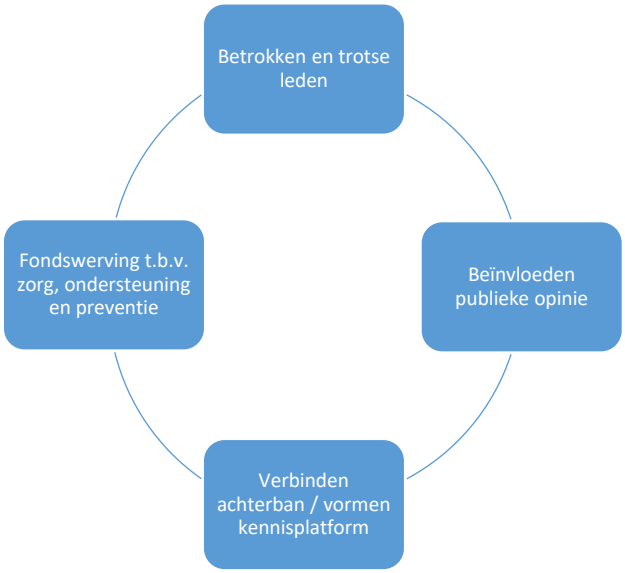

2017
Het doel in 2017 was om deze strategische ambities verder uit te werken. De meeste aandacht is gegeven aan het versterken en professionaliseren van de fondsenwerving door dit planmatig en inhoudelijk op een hoger plan te tillen.

2018 en verder
Voor de nieuwe planperiode is een gezamenlijke basis gelegd van de VBOK en Siriz. Daarin wordt zoveel als mogelijk de symbiose gezocht en gevonden.

Tienermoederfonds
In 2016 is het initiatief voor de oprichting van het Tienermoederfonds ontstaan in samenwerking tussen Christen Unie en de VBOK. Na oprichting is gekozen voor verzelfstandiging van de stichting waarbij voor de oprichtende partijen in de statuten bestuurszetels zijn vastgelegd.

Het primair proces van het Tienermoederfonds is het beschikbaar maken van geld voor tienermoeders die dat nodig hebben. Fondsenwerving vereist aanvullende competenties. Daarom hebben we in goed overleg besloten om de fondsenwerving door de VBOK te laten uitvoeren. In de totale marketing-communicatiemix van de VBOK worden campagneonderdelen verbijzonderd met als oormerk het Tienermoederfonds. Na aftrek van 15% als directe kosten wordt het nettobedrag overgemaakt aan het Tienermoederfonds.

Voor 2018 is hiervoor een netto-opbrengst ten gunste van het Tienermoederfonds van € 40.000 begroot.

2. Bestuurs- en ledenvergadering

Bestuur
Het bestuur is belast met het besturen van de vereniging. Jaarlijks stelt het bestuur de doelen voor het volgende kalenderjaar vast met bijbehorende begroting. Uitgebreide strategische plannen zijn vastgesteld voor fondsenwerving en vrijwillige inzet. Het bestuur draagt zorg voor de uitvoering en realisatie van de in het jaarbeleidsplan opgenomen activiteiten.

Samenstelling bestuur
Om het verhaal over de visie en missie van de VBOK goed te kunnen vertellen is de relatie met de hulpverlening van Siriz van groot belang. Daarom is het bestuur van de VBOK met haar interim-directeur in 2017 in gesprek gegaan met de Raad van Toezicht van Siriz en zijn bestuurder. Uit de gehouden brainstormsessies is een gemeenschappelijk plan van aanpak ontstaan, dat in 2018 verder zijn beslag zal krijgen.

Per 31 december 2017 kende het bestuur van de VBOK de volgende samenstelling:

- Mevrouw M. (Marjan) Haak-Griffioen, geboren op 29 juni 1951, voorzitter.
  Aanvang zitting: 2012 | Einde zitting: 2018
  Nevenfuncties:
  - Voorzitter Raad van Toezicht Siriz, Amersfoort;
  - Voorzitter Kamers met Kansen Nederland;
  - Voorzitter Present Woerden;
  - Voorzitter Stichting 4 en 5 mei Woerden;
  - Vicevoorzitter Raad van Toezicht Openbare Onderwijs Groep Amersfoort;
  - Lid Raad van Advies CIZ;
  - Lid bestuur Stichting Mens;
  - Lid Klachtencommissie Governance en Beloning MBO;
  - Lid Klachtencommissie EemlandWonen.

- Mevrouw M. (Maaike) Harmsen, geboren op 13 november 1975, secretaris.
  Aanvang zitting 2016 | Einde zitting 2020
  Nevenfuncties:
  - Commissaris Nedag BV;
  - Secretaris Stichting Dream it Wish it Do it;
  - Lid landelijke Regiegroep hereniging Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt en Nederlands Gereformeerde kerken.

- De heer drs. H.L. (Huib) van der Kolk, geboren op 4 november 1960, penningmeester.
  Aanvang: 2014 | Einde zitting: 2018
  Functie:
  - Interim- en Projectmanager bij WB de Ruimte.

  Nevenfunctie:
  - Lid Raad van Toezicht Siriz, Amersfoort.

- Mevr. drs. F. (Francis) Wout, geboren op 18-09-1953, algemeen bestuurslid.
  Aanvang: 2016 | Einde zitting: 2020
  Functie:
  - Perschef bisdom Rotterdam

  Nevenfuncties:
  - Voorzitter College van Perschefs van de Nederlandse Kerkprovincie;
  - Lid Bisschoppelijk Commissie voor Communicatie en Media (BCCM);

- Lid Bisschoppelijk Brielse Commissie tgv Nationaal bedevaartsoord te Brielle;
- Lid Participantenraad Laurens Zorg.

Marjan Haak en Huib van der Kolk waren in het verslagjaar ook lid van Raad van Toezicht van Siriz.

Werkwijze
Het VBOK-bestuur kwam in 2017 acht keer bijeen voor een vergadering.

Vergoeding bestuursleden
Per 1 september 2014 is een vacatieregeling van kracht voor de bestuursleden van de VBOK. Er wordt een honorering toegekend die correspondeert met het Besluit vergoedingen adviescolleges en commissies. In het desbetreffende Besluit worden geharmoniseerde bedragen gehanteerd die overeenkomen met 3% van het maximum van salarisschaal 18 van bijlage B van het BBRA 1984. Hiermee is gegarandeerd dat het maximumbedrag automatisch wordt gewijzigd als de algemene salarisontwikkeling van het burgerlijk rijkspersoneel daartoe aanleiding geeft. In totaal bedroeg de vacatievergoeding van het bestuur over 2017 € 16.499. Daarnaast is er voor € 465 gedeclareerd door het bestuur van de VBOK.

Bezoldiging management
Zie paragraaf 5.7.

Algemene Ledenvergadering
In 2017 werden door het bestuur van de VBOK de leden van de VBOK eenmaal uitgenodigd voor een Algemene Ledenvergadering. Op de ledenvergadering van 22 juni 2017 werd goedkeuring verkregen voor het jaarverslag en de jaarrekening van 2016. Verder werden Marjan Haak en Huib van der Kolk voor een nieuwe periode benoemd.

Stand leden- en donateurs
In het verslagjaar is het ledenbestand van de VBOK verder opgeschoond. In het najaar van 2017 is er een duidelijk stijging te zien van het aantal leden en donateurs.

	31-12-2016	31-12-2017
Leden en donateurs	48.370	46.396
Leden	45.748	41.785
- Opzeggingen	-2.001	-1.244
- Opschoning bestand	-10.703	-1.205
- Nieuw	192	475
Donateurs	2.622	4.611

3. Activiteiten

	Geplande activiteiten 2017	Resultaat
Thema	De noodsituatie en perspectief	In 2017 is dit het meest uitgewerkt in de twee edities van Laat Leven die in 2017 zijn uitgebracht. Mede door het zoveel mogelijk delen van de verhalen die uit de hulpverlening bij Siriz bekend zijn.
Algemeen	1. Beleid 2015-2017 toespitsen op 2017	▪ Het beleid is toegespitst op de verschillende werkgebieden van de VBOK. De focus is hierbij op de doelen zoals hierboven vermeld. ▪ Door ziekte en zwangerschapsverlof is de bemensing een knelpunt geweest in 2017, in relatie tot de ambitieuze inhoudelijke en financiële doelstellingen. De formatie bestaat uit: o Directeur VBOK: Arthur Alderliesten (per 1 april 2015); o Fondsenwerver particulieren: Evelien van Essen (per 1 juli 2015); o Ledenadministrateur: Anneke Scholma (per 1 juli 2015); o Coach vrijwillige inzet landelijk (Beurzen en Vorming & Toerusting): Agaath de Weerd (per 1 oktober 2015); o Coach vrijwillige inzet lokaal: Pauline Kuiper (per 1 oktober 2015). Als onderdeel van het plan voor de nieuwe planperiode zal de organisatie-inrichting in 2018 een aantal wijzigingen ondergaan. Deze zijn in 2017 nog niet geëffectueerd.
Betrekken leden	1. Magazine uitgeven 2. Regionale teams positioneren en activeren. 3. Opzetten debattrainingen	▪ Het VBOK-magazine *Laat Leven* is twee keer verschenen in 2017. De thema's waren 'Op eigen benen' (juni) en 'Hoop' (december); ▪ Uitgebreide analyse uitgevoerd op vertaling van betrokkenheid en zichtbaarheid daarvan in fondsenwerving; ▪ Bijeenkomst met klankbordgroep van vrijwilligers; ▪ Vrijwilligerswerving door een telefonische campagne. ▪ 4 nieuwe teams gestart, andere teams aangevuld/versterkt; ▪ Debattrainingen verder uitgewerkt en trainers geworven; ▪ Pilot uitgevoerd met actieve werving van collectanten.
Beïnvloeden publieke opinie	1. Pers en Media 2. Sociale media 3. Magazine 4. Uitgave van boek 5. Week van het Leven 6. Kenniscentrum	▪ Met opiniërende bijdragen actief de pers en media opgezocht; ▪ Gesprekken gevoerd met Kamerleden en politici, toegespitst in de vorming van de regering. ▪ In het verlengde van de fondsenwervings-campagne actief sociale mediabeleid gevoerd en aantal volgers uitgebreid; ▪ Het magazine Laat Leven is twee keer uitgekomen in een oplage van circa 45.000 met inhoud en

		achtergrondinformatie voor leden/donateurs en andere belanghebbenden; ▪ Actieve deelname aan de Week van het leven; ▪ De VBOK heeft in de Week van het leven diverse acties ontwikkeld om de Zondag voor het leven onder de aandacht te brengen; ▪ In 2017 is een basisplan gemaakt voor het realiseren van een kenniscentrum met een nadruk op online aanbieden van inhoud, kennis en achtergronden en een model om dit ook in allerlei vormen aan te bieden.
Toerusten achterban	▪ Debattrainingen ▪ Presentaties scholen	• De debattrainingen zijn in 2017 verder ontwikkeld; • De werving van trainingen is voorbereid in het ontwikkelen van promotiemateriaal; • In 43 presentaties/gastlessen zijn ruim 1.000 leerlingen in het voortgezet onderwijs bereikt; • Op deze manier zijn we zowel met de vorm (het debat en gastlessen) als de inhoud (de waarde van het ongeboren leven en abortus) bezig. De debattrainingen worden verzorgd door vrijwillige debattrainers die hiervoor worden opgeleid.
Fondsenwerving	1. Analyse 2. Planmatig ontwikkelen 3. Uitbreiden bestand	• In 2017 is gestart met uitgebreide en gedetailleerde analyse van de resultaten van en ontwikkelingen in de fondsenwerving; • Daardoor is nu veel meer inzicht in de verhouding tussen inspanningen en resultaten; • Voor de tweede helft van 2017 is daarop gebaseerd een fondsenwervingsplan ontwikkeld en uitgevoerd; • In samenwerking met Pro Life is een nieuwe, eenvoudige uitgave van de zwangerschapskalender verspreid onder 35.000 adressen. • Op de evenementen Opwekking en Familiedagen heeft fondsenwerving een toenemend belang gehad in de stand presentatie; Als onderdeel van het fondsenwervingsplan is een campagne vormgegeven onder het thema “1 op de 7 kinderen mag niet geboren worden”. Deze heeft zichtbaar resultaat opgeleverd. Zowel in geld (een plus van ruim € 120.000) als in interactie met de achterban. Het aantal volgers op Facebook is gestegen van 500 in september naar 1.371 in december.

Bijdrage Siriz
De VBOK heeft Stichting Siriz voorzien van een bijdrage van € 670.000. Dat is bijna 21% van de totale inkomsten van Siriz. Siriz biedt preventie, ondersteuning en zorg op het terrein van onbedoelde zwangerschap. Om deze diensten te bekostigen wordt, naast de bijdrage van de VBOK, gebruikgemaakt van financiering door het Ministerie van VWS, gelden van gemeenten en donaties en giften van derden.

De totale bedrijfsopbrengsten van Siriz in 2017 zijn als volgt verdeeld:

Bedrijfsopbrengsten Siriz	Bedrag
Totale opbrengsten in verslagjaar	€ 3.146.526
Waarvan rijkssubsidie	€ 1.553.685
Waarvan gemeentelijke financiering	€ 577.854
Waarvan bijdrage VBOK	€ 670.000
Waarvan overige bedrijfsopbrengsten	€ 344.987

De overige bedrijfsopbrengsten betreffen donaties, giften en overige opbrengsten die rechtstreeks aan Siriz zijn gedaan.

Siriz heeft de volgende activiteiten ontplooid in 2017.

Preventie
Siriz wil een bijdrage leveren aan het terugdringen van het aantal onbedoelde zwangerschappen onder jongeren. Siriz doet dat door jeugdigen in de leeftijd van 11 tot 25 jaar, in preventielessen bewust en weerbaar te maken op het gebied van seksualiteit, relaties en onbedoelde zwangerschap. Siriz laat hen nadenken over het ontstaan en de waarde van menselijk leven.

Realisatie 2017 preventie
In 2017 heeft Siriz 912 voorlichtingslessen gegeven aan 20.587 jeugdigen en jongeren. Daarmee heeft Siriz de beoogde doelstelling voor 2017, van 850 lessen en 17.500 bereikte jeugdigen en jongeren behaald.

Ondersteuning
Siriz geeft kortdurende en langdurende psychosociale hulp aan vrouwen en mannen die te maken hebben met een onbedoelde zwangerschap. Kortdurende hulpverlening vindt plaats via de telefoon, e-mail, chat en WhatsApp. Daarnaast bieden maatschappelijk werkers langdurende psychosociale begeleiding.
Het betreft:

- keuzebegeleiding;
- begeleiding tijdens en na de zwangerschap;
- postabortus-hulpverlening;
- hulp bij een zorgwekkende 20-wekenecho;
- begeleiding bij vertrouwelijk bevallen;
- begeleiding bij plaatsing van een kind in een pleeggezin;
- begeleiding bij afstand ter adoptie.

Realisatie 2017 Ondersteuning
In 2017 heeft Siriz 4.508 kortdurende hulpvragen beantwoord. Daarmee heeft ze haar doelstelling voor 2017, van 3.000 korte hulpvragen, ruimschoots behaald.
Het aantal beoogde afgesloten begeleidingstrajecten voor 2017 lag op 400. Met 379 afgesloten begeleidingstrajecten is deze doelstelling helaas niet gerealiseerd.

Zorg
Siriz wil jonge moeders, die dat nodig hebben, de kans geven om binnen een veilige woonomgeving een zelfstandig bestaan op te bouwen, samen met hun kind. Deze opvang en begeleiding biedt Siriz op diverse locaties aan.

Realisatie 2017 Zorg
In totaal heeft Siriz in 2017 51 jonge (aanstaande) moeders opgevangen en begeleid in de volgende vormen van opvang:

- Opvanggezinnen 9
- Leef-/leerhuis De Regentes in Gouda 11
- Leef-/leerhuis Chavah in Groningen 11
- Begeleid wonen Delft 8
- Begeleid wonen Gouda 12 *(van wie 5 cliënten doorstroomden vanuit De Regentes)*

In 2017 beoogde Siriz een bezettingsgraad van ten minste 90% te realiseren van haar huizen voor begeleid wonen en leef-/leerhuizen. Siriz heeft deze doelstelling in drie zorglocaties behaald. Alleen de bezetting van het huis voor begeleid wonen in Gouda was lager, namelijk 71%. Dit is te verklaren doordat er praktisch gelijktijdig bewoners zijn uitgestroomd.

Tabel bezettingsgraad 2017 zorglocaties Siriz

	2017	**2016**
Begeleid wonen Gouda	71%	90,2%
Begeleid wonen Delft	97%*	85,9%*
Leef-/leerhuis De Regentes, Gouda	95%*	73,8%*
Leef-/leerhuis Chavah, Groningen	100%*	46,9%*

*) In 2016 startte Siriz met de opvang van jonge moeders op deze drie nieuwe zorglocaties. De bezettingsgraad in 2016 werd dan ook berekend vanaf de openingsdatum van de desbetreffende locatie (begeleid wonen Delft en leef-/leerhuis De Regentes in Gouda) of vanaf het moment dat de eerste moeder werd opgevangen en begeleid (leef-/leerhuis Chavah).

4. Financieel verslag

Dit hoofdstuk bevat een kort verslag van de financiële situatie van de VBOK in 2017. Het financieel jaarverslag is opgesteld volgens RJ 650 voor fondsenwervende organisaties. Dit hoofdstuk is een samenvatting van het uitgebreide financiële verslag dat vastgesteld is door het bestuur van de VBOK op 28 mei 2018. Op 6 juni 2018 wordt de Algemene Ledenvergadering gevraagd de jaarrekening van de VBOK goed te keuren.

Het jaar is afgesloten met een positief resultaat van € 12.797 (begroting: € 11.493).
In het navolgende worden enkele opvallende mutaties toegelicht.

Baten (realisatie € 1.570.102 - begroting € 1.792.500)

De negatieve afwijking van de baten kan met name worden verklaard door het volgende:

- De opbrengsten uit donaties en giften kwamen € 112.068 lager uit dan de begroting ad. € 478.000.
- De opbrengsten uit giften van bedrijven kwamen € 59.200 lager uit dan de begroting ad. € 81.500.
- De opbrengsten uit giften van andere organisaties zonder winststreven kwamen € 139.504 lager uit dan de begroting ad. € 225.000.
- De contributies in het jaar 2017 bedroegen € 75.290 meer t.o.v. de begroting ad. € 945.000.
- De nalatenschappen waren voor het jaar 2017 niet begroot. In 2017 is voor € 17.808 aan nalatenschappen ontvangen wat zorgt voor een positieve afwijking t.o.v. de begroting.
- Daarnaast is er een minimale opbrengst uit de verkoop van goederen en is de opbrengst uit advertenties opgenomen onder de overige verkopen.

Rentebaten en resultaat uit beleggingen (realisatie € 25 - begroting € 0)

Hieronder zijn met name rentebaten verantwoord. Aangezien deze niet waren begroot is hier een positief resultaat ontstaan.

Kosten ondersteuning Siriz (realisatie € 670.000 - begroting € 920.000)

De bijdrage voor de kosten van ondersteuning Siriz is lager uitgevallen dan begroot.

Wervingskosten (realisatie € 346.642 - begroting € 407.485)

Het effect ten opzichte van de begroting kan met name uit de volgende oorzaken worden verklaard:

- De publiciteits- en communicatiekosten vallen € 43.989 hoger uit dan begroot. Deze stijging is grotendeels toe te wijzen aan de mailingskosten.
- De personeelskosten vallen € 76.078 lager uit dan begroot. Dit is inherent aan de daling van het aantal (begrote) FTE van 1,67 naar 0,67 en minder inzet van interim-personeel dan begroot.
- De algemene kosten vallen met € 3.519 enigszins hoger uit dan het begrote bedrag van € 30.500;
- De uitvoeringskosten vallen € 32.273 lager uit dan begroot. Dit is eveneens inherent aan de 0,67 ingezette FTE ten opzichte van 1,67 begrote FTE.

Het kostenpercentage wervingskosten valt met 22,2% (wervingskosten gedeeld door de som van de geworven baten) ruim binnen het gestelde normpercentage van 25% die het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) stelt aan de erkenning als goededoelenorganisatie.

Directe kosten beïnvloeding maatschappij (realisatie € 192.208 - begroting € 205.604)

De activiteit 'Beïnvloeding maatschappij' is in 2016 toegevoegd. Het effect ten opzichte van de begroting kan met name uit de volgende oorzaken worden verklaard:

- De publiciteits- en communicatiekosten vallen € 41.251 lager uit dan begroot. Deze daling is voornamelijk toe te wijzen aan mailingskosten.
- De personeelskosten vallen € 17.630 hoger uit dan begroot. De kosten voor vrijwilligers waren niet begroot en de overige personeelskosten vallen hoger uit.
- De uitvoeringskosten vallen € 10.120 hoger uit dan begroot vanwege meer ingezette FTE voor beïnvloeding maatschappij dan begroot.

Directe kosten beheer en administratie (realisatie € 348.481 - begroting € 247.918)

Het effect ten opzichte van de begroting kan met name uit de volgende oorzaken worden verklaard:

- De personeelskosten vallen € 93.171 hoger uit dan begroot. Deze stijging wordt voornamelijk verklaard door de inzet van een interim-directeur vanwege ziekte.
- De rentekosten bedragen € 22.420 terwijl er niets was begroot. Dit betreft de rente- en bankkosten welke conform de aangepaste richtlijn hier zijn opgenomen;
- De uitvoeringskosten vallen € 13.935 lager uit dat begroot. Het begrote aantal FTE lag iets hoger dan de werkelijkheid.

Het kostenpercentage Beheer en Administratie valt met 22,2% (kosten beheer en administratie gedeeld door de som van de geworven baten) ruim binnen de gestelde doelstelling om ten hoogste 35% van de ter beschikking staande middelen te besteden voor de ondersteunende afdelingen zoals het management en de administratie.

Uitvoeringskosten (realisatie € 130.573 - begroting € 166.660)

Voor 2017 waren personeelskosten, kantoorkosten, algemene kosten en bankkosten begroot. Naast dat deze kosten € 74.160 lager uitvallen dan begroot zijn er ook uitvoeringskosten gemaakt voor publiciteit en communicatie (€ 15.309) en huisvesting (€ 22.764). De hiervoor genoemde stijgingen worden voornamelijk verklaard door hogere doorbelastingen van Siriz aan VBOK. De daling van de wel begrote kosten is verklaarbaar door aanzienlijk minder advieskosten dan begroot.

Resultaatverdeling/vermogensontwikkeling (realisatie € 12.797 – begroting € 11.493)

Ondanks de fluctuaties in de kosten, zoals hierboven reeds toegelicht, vallen de totale lasten van de Wervingskosten, Besteding aan de doelstelling (exclusief ondersteuning Siriz) en Beheer en administratie € 26.323 hoger uit dan begroot. Doordat de ondersteuning van Siriz € 250.000 lager uitvalt maar de baten ook € 222.398 lager uitvallen is er een positief resultaat gerealiseerd van € 12.797. Hierdoor worden de reserves en fondsen verhoogd naar € 171.662.

Toelichting lastenverdeling ten opzichte van de geworven baten

	Begroot	*Realisatie*	*Verschil*
Som van de geworven baten	**1.792.500 (100%)**	**1.570.102 (100%)**	**222.398 lager**
Kosten ondersteuning Siriz	920.000 (51,3%)	670.000 (42,7%)	250.000 lager
Beïnvloeding maatschappij	205.604 (11,5%)	192.208 (12,2%)	13.396 lager
Totaal besteed aan doelstelling	**1.125.604 (62,8%)**	**862.208 (54,9%)**	**263.396 lager**
Wervingskosten	407.485 (22,7%)	346.642 (22,1%)	60.843 lager
Beheer & administratie	247.918 (13,8%)	348.481 (22,2%)	100.563 hoger
Som van de lasten	**1.781.007 (99,4%)**	**1.557.331 (99,2%)**	**223.676 lager**
Uitvoeringskosten	*166.660 (9,3%)*	*130.573 (8,3%)*	*36.087 lager*

Meer informatie is te vinden in de jaarrekening.

Beleggingsbeleid
De VBOK hanteert een risicomijdend beleggingsbeleid dat in overeenstemming is met de Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen van Goede Doelen Nederland. Ultimo 2017 heeft de VBOK geen directe beleggingen in aandelenfondsen.

Reserves en fondsen
De omvang van de fondsen en eventuele bestemmingsreserves zijn geoormerkte gelden en worden zichtbaar gemaakt in het vermogen van VBOK. Reserves worden gevormd voor zover de inkomsten de som van de uitgaven en de middelen besteed aan de doelstellingen (bijdrage Siriz en maatschappelijk debat) overschrijden.

5. Jaarrekening

5.1 BALANS

(na verwerking resultaat)

ACTIVA		2017		2016	
			€		€
Vaste activa					
Materiële vaste activa	5.5.1	3.112		2.011	
			3.112		2.011
Vlottende activa					
Vorderingen	5.5.2	12.960		9.151	
Liquide middelen	5.5.3	339.845		393.551	
			352.804		402.702
TOTAAL ACTIVA			**355.916**		**404.713**

PASSIVA		2017		2016	
			€		€
Reserves en fondsen					
Reserves					
Overige reserves	5.5.4.3	148.142		76.187	
			148.142		76.187
Fondsen					
Bestemmingsfondsen	5.5.5	23.520		82.678	
			23.520		82.678
Totaal reserves en fondsen			171.662		158.865
Langlopende schulden					
Voorzieningen	5.5.7	7.450		4.161	
			7.450		4.161
Kortlopende schulden					
Kortlopende schulden	5.5.8	176.804		241.687	
			176.804		241.687
TOTAAL PASSIVA			**355.916**		**404.713**

5.2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

		Resultaat 2017	Begroting 2017	Resultaat 2016
BATEN		**€**	**€**	**€**
Baten van particulieren	5.6.1	1.453.763	1.486.000	1.449.909
Baten van bedrijven	5.6.2	22.300	81.500	16.105
Baten van andere organisaties zonder winststreven	5.6.3	85.496	225.000	224.837
Som der geworven baten		**1.561.559**	**1.792.500**	**1.690.850**
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	5.6.4	1.336	-	7.556
Overige baten	5.6.5	7.207	-	8.763
Som der baten		**1.570.102**	**1.792.500**	**1.707.169**
LASTEN				
Besteed aan de doelstellingen				
Kosten ondersteuning Siriz	5.6.6	670.000	920.000	825.000
Kosten beïnvloeding maatschappij	5.6.7	192.208	205.604	180.210
		862.208	1.125.604	1.005.210
Wervingskosten	5.6.8	346.642	407.485	325.694
Kosten beheer en administratie	5.6.9	348.481	247.918	250.215
Som der lasten		**1.557.330**	**1.781.007**	**1.581.119**
Saldo door financiële baten en lasten				
Saldo financiële baten en lasten	5.6.11	25	-	218
Tekort/overschot		**12.797**	**11.493**	**126.268**
Het tekort/overschot is in de onderstaande reserves en fondsen verwerkt:				
Reserves				
Overige reserve		71.955	-	43.591
Fondsen				
Bestemmingsfonds VBOK-teams		1.024	-	15.678
Bestemmingsfonds hulpfonds		-/- 60.182	-	67.000
		12.797	**-**	**126.269**

5.3. KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode

	2017		2016	
Kasstroom uit operationele activiteiten		**€**		**€**
Resultaat boekjaar		12.797		126.051
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen bedrijfsmiddelen		1.383		709
Mutaties voorzieningen		3.289		3.261
		17.469		130.021
Veranderingen in het werkkapitaal:				
Vorderingen	3.834-		5.221-	
Kortlopende schulden	64.883-		13.105	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		68.717-		7.884
Ontvangen interest		25		218
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		*51.223-*		*138.123*
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen op lange termijn:				
Investeringen in materiële vaste activa	2.484-		1.939-	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		*2.484-*		*1.939-*
Mutatie geldmiddelen		**53.707-**		**136.184**
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:				
Stand per 1 januari		393.551		257.367
Mutatie boekjaar		53.707-		136.184
Geldmiddelen per 31 december		**339.845**		**393.551**

5.4 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen
De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten. De activa en passiva zijn, voor zover niet anders vermeld, opgenomen voor de nominale waarde.
De jaarrekening is ingericht overeenkomstig de bepalingen van de Richtlijn Jaarverslaggeving Fondsenwervende Organisaties (RJ-650) en de richtlijnen van het CBF. Om vergelijkbaarheid met 2017 mogelijk te maken zijn de cijfers voor 2016 indien nodig opnieuw gerubriceerd.

Grondslagen voor de waardering van Activa en Passiva

Vorderingen
De vorderingen zijn opgenomen tegen nominale waarde. Waardering vindt plaats onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen
Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden met een looptijd korter dan 12 maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Schulden
Schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde tenzij anders is bepaald.

Voorziening loopbaanbudget
Het loopbaanbudget is per 1 juli 2015 gestart. Vanaf dat moment reserveert de werkgever voor de werknemer een bepaald percentage van 1,5% het salaris. De voorziening is gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Waarderingsgrondslagen voor de resultaatbepaling

Resultaat
De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Alle lasten in de jaarrekening zijn tegen historische kostprijs opgenomen.
Baten waaraan door de gever een specifieke bestemming is toegekend worden, voor zover deze niet in het boekjaar zijn besteed, toegevoegd aan het betreffende bestemmingsfonds zodat de besteding in toekomstige jaren kan plaatsvinden aan de door de gever aangegeven bestemming.

Afschrijvingen
De afschrijvingen op de materiële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde, op basis van de verwachte economische levensduur. Boekwinsten en boekverliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen, boekwinsten echter alleen voor zover de boekwinsten niet in mindering zijn gebracht op vervangende investeringen.

5.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

VASTE ACTIVA

5.5.1 Materiële vaste activa	**Automatisering**	**Totaal**
	€	**€**
Stand per 1 januari 2017		
Cumulatieve aanschafwaarde	2.941	2.941
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	930-	930-
Boekwaarde per 1 januari 2017	2.011	2.011
Mutaties in 2017		
Investeringen	2.484	2.484
Afschrijvingen	1.383-	1.383-
Totaal mutaties 2017	1.101	1.101
Stand per 31 december 2017		
Aanschafwaarde	5.425	5.425
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	2.313-	2.313-
Boekwaarde per 31 december 2017	**3.112**	**3.112**

Afschrijvingspercentages bedragen:
Automatisering 20%

De materiële vaste activa worden aangehouden als zijnde benodigd voor de bedrijfsvoering.

VLOTTENDE ACTIVA	**31-12-17**	**31-12-16**
	€	**€**
5.5.2 VORDERINGEN		
Vorderingen op debiteuren	3.614	8.506
Nog te ontvangen rente	24	211
Pensioenpremie	4.626	-
Rekening-courant Tienermoederfonds	1.827	-
Overige vorderingen	2.870	434
	12.960	**9.151**

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar

5.5.3 LIQUIDE MIDDELEN		
Banken		
Rabobank	197.654	261.518
ING	141.973	131.789
Kas	217	244
	339.844	393.551

De liquide middelen zijn direct opeisbaar.

PASSIVA

RESERVES EN FONDSEN

5.5.4 RESERVES	**31-12-17**	**31-12-16**
	€	**€**
5.5.4.3 Overige reserves		
Stand per begin boekjaar	76.187	32.596
Dotatie via resultaatsbestemming	71.955	43.591
Stand per ultimo boekjaar	148.142	76.187

Het deel van het resultaat dat over is na verdeling wordt toegevoegd aan de reserve. De VBOK werkt nauw samen met Stichting Siriz. Een groot deel van het resultaat komt ten goede aan Siriz. Het bestuur van de VBOK en de raad van toezicht van Siriz hebben voor komend jaar een verdere intensivering van de samenwerking op het programma staan. Hiermee wordt ook aandacht besteed aan de vermogenspositie van de VBOK. In goed overleg wordt afgestemd wat wenselijk en haalbaar is.

5.5.5 FONDSEN	**31-12-17**	**31-12-16**
	€	**€**
5.5.5.1 Bestemmingsfonds VBOK-teams		
Stand per begin boekjaar	15.678	-
Dotatie via resultaatsbestemming	1.024	15.678
Stand per ultimo boekjaar	16.702	15.678

Het bedrag aan liquide middelen van de VBOK-teams is toegevoegd aan het bestemmingsfonds. Deze liquide middelen behoren weliswaar tot het eigen vermogen van de VBOK, maar staan niet ter beschikking van het landelijk kantoor. De mutatie is gelijk aan de mutatie van de liquide middelen van de VBOK-teams.

5.5.5.2 Bestemmingsfonds sociaal- en hulpfonds		
Stand per begin boekjaar	67.000	-
Dotatie via resultaatsbestemming	-	67.000
Onttrekking via resultaatbestemming	-/- 60.182	-
Stand per ultimo boekjaar	6.818	67.000

Dit bestemmingsfonds is in 2016 gevormd omdat er sprake was van een geoormerkte bijdrage van de Stichting Sociaal- en Hulpfonds voor de nog niet geboren mens.

5.5.6 Gebeurtenissen na balansdatum en resultaatbestemming

5.5.6.1 Gebeurtenissen na balansdatum
Er hebben zich na balansdatum geen gebeurtenissen voorgedaan welke invloed hebben op de jaarrekening van 2017.

5.5.6.2 Resultaatbestemming
Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.2.

LANGLOPENDE SCHULDEN	31-12-17 €	31-12-16 €
5.5.7 Voorzieningen		
Voorziening loopbaanontwikkeling	7.450	4.161
	7.450	4.161

5.5.8 KORTLOPENDE SCHULDEN	31-12-17 €	31-12-16 €
5.5.8.1 Crediteuren		
Crediteuren	111.960	66.314
	111.960	66.314
5.5.8.2 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	18.113	20.113
Omzetbelasting	1.441	1.340
	19.554	21.453
5.5.8.3 Overige schulden		
Rekening-courant Siriz	21.229	105.591
Rekening-courant Tienermoederfonds	-	25.154
Overige kortlopende schulden	24.061	23.175
	45.290	153.920
5.5.8.3.1 Overige kortlopende schulden		
Reservering accountantskosten	3.025	6.655
Bankkosten	6.214	4.456
Vacatievergoeding	-	1.012
Reservering vakantiedagen	10.112	10.365
Te betalen nettosalarissen	2.368	-
Overige kosten	2.341	687
	24.061	23.175

5.5.8.4 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen
De huur van het pand te Amersfoort bedraagt per balansdatum € 78.399 per jaar. De huur wordt door de verhuurder conform gemaakte afspraken niet meer geïndexeerd.
Bij het aantreden van de manager ledenadministratie, thans de directeur, in 2015 is een leaseauto aangeschaft. De looptijd bedraagt 4 jaar. De leasekosten bedragen ca. € 15.500 per jaar.

5.6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

BATEN	Resultaat 2017 €	Begroting 2017 €	Resultaat 2016 €
5.6.1 Baten van particulieren			
Collecten	17.857	35.000	19.962
Donaties en giften	365.932	478.000	289.334
Contributies	1.020.290	945.000	1.027.709
Nalatenschappen	17.808	-	85.036
Lijfrenten	31.875	28.000	27.868
	1.453.763	1.486.000	1.449.909

Toelichting
De baten van particulieren vallen ca. € 32.000 lager uit dan begroot. Enerzijds vielen de opbrengsten uit collecten, donaties en giften lager uit, anderzijds vielen de opbrengsten uit contributies en lijfrenten hoger uit. De post nalatenschappen wordt niet begroot. De post lijfrenten bevat eveneens, indien van toepassing, de ontvangen baten uit lijfrenten van bedrijven.

5.6.2 Baten van bedrijven			
Giften bedrijven	22.300	81.500	16.105
	22.300	81.500	16.105

Toelichting
De werkelijk ontvangen giften van bedrijven vielen lager uit dan begroot. Deze baten zijn moeilijk te sturen. Tevens zijn andere prioriteiten gesteld gedurende 2017.

5.6.3 Baten van andere organisaties zonder winststreven			
Giften kerken	85.496	200.000	76.837
Giften fondsen	-	25.000	148.000
	85.496	225.000	224.837

Toelichting
De werkelijk ontvangen giften van andere organisaties zonder winststreven vielen eveneens lager uit dan begroot. Ook deze baten zijn moeilijk te sturen. Tevens zijn de anders gestelde prioriteiten gedurende 2017 ook hierop van invloed.

5.6.4 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en diensten			
Verkoop goederen	669	-	367
Verkoop diensten	668	-	7.189
	1.336	-	7.556

5.6.5 Overige baten			
Verkoop overige	7.207	-	8.763
	7.207	-	8.763

Toelichting
De overige baten betreft de baten uit de verkoop van advertenties voor in het VBOK-magazine.

LASTEN	Resultaat 2017 €	Begroting 2017 €	Resultaat 2016 €
5.6.6 KOSTEN ONDERSTEUNING SIRIZ	**670.000**	**920.000**	**825.000**
In % van de totale baten	*42,7%*	*51,3%*	*48,3%*
In % van de totale lasten	*43,0%*	*51,7%*	*52,2%*

Toelichting
De bijdrage aan Siriz valt € 250.000 lager uit dan begroot. Deze bijdrage wordt vastgesteld door het bestuur.

5.6.7 KOSTEN BEÏNVLOEDING MAATSCHAPPIJ

Publiciteit en communicatie	36.749	78.000	33.415
Personeelskosten	100.928	83.298	105.087
Overige kosten	105	-	97
Directe kosten	137.782	161.298	138.599
Uitvoeringskosten eigen organisatie	54.426	44.306	41.611
	192.208	**205.604**	**180.210**
In % van de totale baten	*12,2%*	*11,5%*	*10,6%*
In % van de totale lasten	*12,3%*	*11,5%*	*11,4%*

Toelichting
De publiciteits- en communicatiekosten vallen lager uit dan begroot door minder mailingskosten.

5.6.7.1 Publiciteit en communicatiekosten Beïnvloeding maatschappij

Beurzen en evenementen	15.332	17.500	10.225
Advertenties	-	5.000	584
Website	10.072	10.000	-
Mailingen	-	38.000	-
Overige kosten	11.345	7.500	22.606
	36.749	78.000	33.415

5.6.7.2 Personeelskosten Beïnvloeding maatschappij

Salarissen	67.125	65.245	68.127
Sociale lasten	12.778	11.325	11.537
Pensioenkosten	6.578	5.755	5.640
Overige personeelskosten	6.672	973	19.783
Vrijwilligers	7.775	-	-
	100.928	83.298	105.087

5.6.7.3 Overige kosten Beïnvloeding maatschappij

Overige kosten	105	-	97

	Resultaat 2017 €	Begroting 2017 €	Resultaat 2016 €
5.6.8 WERVINGSKOSTEN			
Publiciteits- en communicatiekosten	258.989	215.000	156.635
Personeelskosten	36.907	112.985	95.691
Overige kosten	34.019	30.500	27.348
Directe kosten	329.914	358.485	279.674
Uitvoeringskosten eigen organisatie	16.727	49.000	46.020
	346.642	**407.485**	**325.694**
In % van de som van de geworven baten	*22,2%*	*22,7%*	*19,3%*
In % van de totale lasten	*22,3%*	*22,9%*	*20,6%*

Toelichting
De publiciteits- en communicatiekosten vallen hoger uit door meer mailingskosten. De personeelskosten vallen lager uit door de daling van het aantal (begrote) FTE van 1,67 naar 0,67 en minder inzet van interim-personeel.

5.6.8.1 Publiciteits- en communicatiekosten Wervingskosten			
Beurzen en evenementen	-	7.500	1.810
Advertenties	14.601	5.000	-
Website	-	10.000	-
Mailingen	183.724	133.000	140.812
Overige directe kosten	60.664	59.500	14.013
	258.989	215.000	156.635
5.6.8.2 Personeelskosten Wervingskosten			
Salarissen	27.526	65.149	73.201
Sociale lasten	4.457	11.350	12.400
Pensioenkosten	2.479	5.515	6.690
Overige personeelskosten	1.478	971	3.400
Interimpersoneel	968	30.000	-
	36.907	112.985	95.691
5.6.8.3 Overige Wervingskosten			
Administratiekosten	33.529	27.500	25.677
Contributies en abonnementen	211	-	779
Overige kosten	279	3.000	892
	34.019	30.500	27.348

	Resultaat 2017 €	Begroting 2017 €	Resultaat 2016 €
5.6.9 BEHEER EN ADMINISTRATIE			
Publiciteits- en communicatiekosten	421	-	675
Personeelskosten	243.960	150.789	192.426
Kantoorkosten	-	3.775	-
Overige kosten	22.260	20.000	3.654
Rentekosten	22.420	-	-
Directe kosten	289.061	174.564	196.755
Uitvoeringskosten eigen organisatie	59.419	73.354	53.460
	348.481	**247.918**	**250.215**
In % van de totale baten	*22,2%*	*13,8%*	*14,7%*
In % van de totale lasten	*22,4%*	*13,9%*	*15,8%*

Toelichting
De personeelskosten vallen hoger uit dan begroot door de kosten voor de interim-directeur vanwege ziektevervanging van de directeur.
De rentekosten waren begroot als uitvoeringkosten, net als de realisatie vorig boekjaar. Deze worden echter vanaf 2017 hier opgenomen.

5.6.9.1 Publiciteits- en communicatiekosten Beheer en administratie			
Overige kosten	421	-	675
5.6.9.2 Personeelskosten Beheer en administratie			
Salarissen	103.055	120.349	132.926
Sociale lasten	16.017	17.562	17.929
Pensioenkosten	11.226	11.086	12.641
Overige personeelskosten	20.859	1.792	18.580
Uitzendkrachten	-	-	4.363
Interimpersoneel	92.803	-	5.987
	243.960	150.789	192.426
5.6.9.3 Kantoorkosten Beheer en administratie			
Kantoorkosten	-	3.775	-
5.6.9.4 Overige kosten Beheer en administratie			
Interne kwaliteit en controle	17.504	20.000	-
Kantoorkosten	2.094	-	2.320
Advieskosten	-	-	97
Contributies en abonnementen	464	-	610
Overige kosten	2.199	-	627
	22.260	20.000	3.654

Toelichting
De kosten voor interne kwaliteit en controle bevatten tevens de vacatievergoedingen voor het bestuur.

	Resultaat 2017 €	Begroting 2017 €	Resultaat 2016 €
5.6.9.4 Overige kosten Beheer en administratie			
Rente- en bankkosten	22.420	-	-
5.6.10 UITVOERINGSKOSTEN			
Publiciteit en communicatie	15.309	-	4.956
Personeelskosten	43.442	27.500	18.296
Huisvestingkosten	22.764	-	16.602
Kantoorkosten	21.438	17.500	21.092
Overige kosten	17.320	106.660	46.511
Afschrijving en rente	10.300	15.000	33.634
	130.573	166.660	141.091
5.6.10.1 Publiciteit en communicatie			
Advertenties	5.389	-	3.325
Drukwerk	-	-	868
Mailingen	364	-	-
Overige kosten	9.556	-	763
	15.309	-	4.956
5.6.10.2 Personeelskosten Uitvoeringskosten			
Overige personeelskosten	6.259	-	11.467
Interimpersoneel	37.183	-	575
Vrijwilligers	-	27.500	6.254
	43.442	27.500	18.296
5.6.10.3 Huisvestingskosten Uitvoeringskosten			
Huurkosten	12.510	-	16.517
Verzekeringskosten	3.445	-	-
Overige huisvestingskosten	6.809	-	85
	22.764	-	16.602
5.6.10.4 Kantoorkosten Uitvoeringskosten			
Kantoorkosten	13.232	-	8.434
Automatiseringskosten	8.207	17.500	12.658
	21.438	17.500	21.092
5.6.10.5 Overige kosten Uitvoeringskosten			
Accountantskosten	8.470	2.500	6.810
Juridische kosten	25	-	14.895
Advieskosten	2.133	100.990	2.055
Verzekeringen	-	-	756
Vacatievergoeding bestuur	-	-	14.011
CBF-erkenning	4.080	-	748
Administratiekosten	2.273	1.170	3.802
Overige kosten	18	2.000	3.122
Contributies en abonnementen	321	-	312
	17.320	106.660	46.511
	Resultaat	**Begroting**	**Resultaat**

	2017 €	2017 €	2016 €
5.6.10.6 Afschrijving en rente Uitvoeringskosten			
Afschrijvingskosten	10.300	-	7.849
Rente en bankkosten	-	15.000	25.785
	10.300	15.000	33.634

5.6.10.7 Toerekening Uitvoeringskosten

De uitvoeringskosten worden vanaf 2015 toegerekend op basis van het aantal fte's dat op jaarbasis werkzaam is geweest voor de betreffende kostenplaatsen.

	Resultaat 2017 fte	Begroting 2017 fte	Resultaat 2016 fte
Wervingskosten	0,67	1,67	1,67
Beïnvloeding maatschappij	2,18	1,51	1,51
Beheer en administratie	2,38	2,50	1,94
	5,23	5,68	5,12

De uitvoeringskosten zijn toegerekend aan de volgende activiteiten:

	Resultaat 2017 €	Begroting 2017 €	Resultaat 2016 €
Wervingskosten	16.727	49.000	46.020
Beïnvloeding maatschappij	54.426	44.306	41.611
Beheer en administratie	59.419	73.354	53.460
	130.573	166.660	141.091

5.6.11 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Rentebaten	25	-	218

5.6.12 TOTALE PERSONEELSLASTEN

Salarissen	197.706	250.743	274.254
Sociale lasten	33.252	40.237	41.866
Pensioenkosten	20.283	22.356	24.971
Overige personeelskosten	35.267	3.736	53.230
Uitzendkrachten	-	-	4.363
Interimpersoneel	130.954	30.000	6.562
Vrijwilligers	7.775	27.500	6.254
	425.237	374.572	411.500

	Resultaat 2017 €	Begroting 2017 €	Resultaat 2016 €
5.6.12.1 Salarissen			
Brutoloon	187.620	250.743	236.966
Uitkeringen ziekteverzuim en/of zwangerschap	28.325-	-	-
Loopbaanontwikkeling	3.768	-	3.261
Keuzebudget	34.642	-	34.027
	197.706	250.743	274.254
5.6.12.2 Sociale lasten			
Premie WW	6.632	10.472	9.578
Premie WAO	12.338	15.384	14.689
Premie WHK	1.963	-	2.057
Premie ZVW	12.319	14.381	15.543
	33.252	40.237	41.866
5.6.12.3 Pensioenkosten			
Premie OP	19.830	21.886	24.522
Premie AP	453	470	449
	20.283	22.356	24.971
5.6.12.4 Overige personeelskosten			
Reiskosten	8.355	-	10.866
Consumpties	514	-	1.419
Opleidingskosten	3.307	-	6.154
Telefoonkosten	195	-	-
Vakliteratuur	301	-	574
Leaseauto	13.690	-	15.222
Verzuimverzekering	4.806	-	7.153
Overige personeelskosten	4.100	3.736	11.843
	35.267	3.736	53.230
5.6.12.5 Uitzendkrachten			
Uitzendkrachten	-	-	4.363
5.6.12.6 Interimpersoneel			
Interimpersoneel	130.954	30.000	6.562
5.6.12.7 Vrijwilligers			
Wervingskosten	4.011	-	5.493
Vrijwilligersvergoedingen	441	-	-
Reiskosten	139	15.000	761
Opleidingskosten	2.907	-	-
Overige kosten vrijwilligers	276	12.500	-
	7.775	27.500	6.254

5.7 VERGOEDING BESTUUR EN BEZOLDIGING DIRECTIE

Per 1 september 2014 is een vacatieregeling van kracht voor de bestuursleden van de VBOK. Er wordt een vacatievergoeding toegekend die correspondeert met het Besluit vergoedingen adviescolleges en commissies. In het desbetreffende Besluit worden geharmoniseerde bedragen gehanteerd die overeenkomen met 3% van het maximum van salarisschaal 18 van bijlage B van het BBRA 1984. Hiermee is gegarandeerd dat het maximumbedrag automatisch wordt gewijzigd als de algemene salarisontwikkeling van het burgerlijk rijkspersoneel daartoe aanleiding geeft.

5.7.1 Vergoedingen bestuur

Over 2017 zijn de volgende vergoedingen door leden van het bestuur gedeclareerd (inclusief btw).

> Mevrouw M. (Marjan) Haak-Griffioen	€ 3.996
> De heer R. (Rinze) Broekema	€ 2.560
> Mevrouw M.E. (Maaike) Harmsen	€ 3.072
> Mevrouw F.E. (Francis) Hupkens-Wout	€ 3.072
> De heer H.L. (Huib) van der Kolk	€ 3.799

Daarnaast worden gemaakte kosten ten behoeve van VBOK vergoed indien deze gedeclareerd worden. Deze kosten zijn begrepen in de uitvoeringskosten, zoals genoemd in paragraaf 5.6.9.4. Aan de bestuursleden zijn geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt.

5.7.2 Bezoldiging directeur

Het bestuur heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de beloning van de directeur en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd. De laatste evaluatie was op 19 april 2017. In verband met de erkenningseisen van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) voor goededoelenorganisaties moet de bezoldiging van de directiefunctie worden getoetst aan de Regeling beloning directeuren van goede doelen ten behoeve van besturen en raden van toezicht, zoals vastgesteld door de vereniging Goede Doelen Nederland.
De Regeling beloning directeuren van goede doelen ten behoeve van besturen en raden van toezicht geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. Het bestuur heeft de weging van de directeursfunctie verricht. Dit heeft geleid tot een zogenaamde BSD-score van 375 punten, te weten functiegroep G met een maximaal jaarinkomen van € 102.470.

Deze score is als volgt opgebouwd:

Bestedingen aan de doelstellingen:	90 punten
Aantal medewerkers en vrijwilligers:	50 punten
Diversiteit activiteiten:	90 punten
Aansturing vanuit koepelorganisatie:	80 punten
Aansturing van directie:	65 punten
Totaal:	375 punten

De belaste vergoedingen/bijtellingen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen. De hoogte en samenstelling van de bezoldiging worden in de jaarrekening toegelicht in staat van baten en lasten.

Aan de directeur zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt. Wel is hem een leaseauto ter beschikking gesteld ter waarde van € 28.990.

Voor een nadere specificering van de bezoldiging verwijzen we naar paragraaf 5.9.

5.8 MODEL TOELICHTING BESTEDINGEN

	Besteed aan doelstellingen						
	Onderst. Siriz	**Beïnvloeding maatschappij**	**Wervings-kosten**	**Beheer en administratie**	**Totaal 2017**	**Begroot 2017**	**Totaal 2016**
Subsidies en bijdragen	670.000	-	-	-	670.000	920.000	825.000
Eigen activiteiten/directe kosten	-	-	-	-	-	-	-
Publiciteit en communicatie	-	36.749	258.989	421	296.158	293.000	190.725
Personeelskosten	-	100.928	36.907	243.960	381.795	347.072	393.204
Huisvestingskosten	-	-	-	-	-	-	-
Kantoor- en algemene kosten	-	105	34.019	22.260	56.384	54.275	31.099
Afschrijving en rente	-	-	-	22.420	22.420	-	-
Uitvoeringskosten	-	54.426	16.727	59.419	130.573	166.660	141.091
Totaal	**670.000**	**192.208**	**346.642**	**348.481**	**1.557.330**	**1.781.007**	**1.581.119**

5.9 TOELICHTING BEZOLDIGING DIRECTEUR

Naam:	De heer B. (Arthur) Alderliesten	
Functie:	directeur	
Dienstverband:	Aard (looptijd):	onbepaald
	Omvang:	36 uren per week
	Periode:	1 januari 2017 tot en met 31 december 2017

Bezoldiging:	brutosalaris	€ 67.653
	eenmalige uitkering	€ -
	opbouw keuzebudget	€ 12.766
	totaal jaarinkomen	€ 80.419
	SV-lasten (werkgeversdeel)	€ 9.070
	loopbaanbudget	€ 1.187
	pensioenlasten (werkgeversdeel)	€ 8.101
	Totaal bezoldiging 2017	€ 98.777
	Totaal bezoldiging 2016	*€ 95.069*

Voor een toelichting op het beleid en de uitgangspunten voor de bezoldiging van de directeur verwijzen we naar paragraaf 5.7.2 van dit jaarverslag.

6. Risico's en onzekerheden

De VBOK is onderweg om een vitale positie te hernemen. Het in 2015 gestarte revitaliseringsprogramma vereist aanpak en aandacht over meerdere jaren, waarbij met name 2017 en 2018 de kanteljaren zijn in financieel opzicht.

Hoewel de VBOK in 2017 meer giften uit de particuliere fondsenwerving heeft verkregen ten opzichte van 2016, is het resultaat achter gebleven bij de begroting. Incidentele opbrengsten uit 2016 zijn in 2017 niet opgevangen door structurele inkomsten in de verwachte maat. Daar staat tegenover dat Siriz minder afhankelijk was van de financiering door de VBOK. Idealiter zou daarom geïnvesteerd moeten worden in grote vernieuwingen om nieuwe wegen in te slaan in fondsenwerving. Enerzijds ontbreken daarvoor de middelen, anderzijds is de organisatie dusdanig beperkt in omvang dat dit niet realistisch is. Daarom kiest de VBOK voor een meer gestage maar doordachte verandering in aanpak. Dat leidt ook tot groei, maar in een ander tempo.
De maatregelen die genomen worden hebben met name betrekking op:

- meer diversiteit in momenten van campagnes;
- continue aandacht voor bewijsvoering van de impact van onze bestedingen;
- nieuwe, multimediale communicatiestrategie;
- monitoring en bijsturing.

Voor 2018 is de begroting terughoudender opgesteld dan voor 2017, zowel wat betreft opbrengsten als kosten. Alle structurele kosten worden gedekt uit de structurele inkomsten uit giften op campagnes. Door integratie van de backoffice met Siriz worden de organisatiekosten verlaagd. Deze organisatieverandering zal naar verwachting de nodige transitiekosten vergen, waardoor we uitgaan van een licht positief resultaat.

Door een veranderde aanpak van fondsenwerving, verwachten we een gestaag doorgaande stijging van inkomsten. Zo wordt de uitgangspositie gevormd voor een robuustere financiële situatie waarbij het eigen vermogen naar verwachting in 2018 neutraal blijft en in de jaren erna weer groeit.

7. Toekomstparagraaf

Een nieuw kruispunt. Tijd om een kritische blik te werpen op de status quo van de VBOK. Maar ook van Siriz. Om in samenhang een stevige, gefundeerde lijn richting de toekomst uit te zetten. Een lijn die aan beide organisaties recht doet, het verhaal van VBOK/Siriz weer helder, duidelijk en professioneel op de kaart zet, de fondsenwerving nieuwe impulsen geeft en die de heipalen slaat voor een vernieuwde en verstevigde marktpositie.

Om bovenstaande lijn voor de toekomst te realiseren en VBOK/Siriz als professionele organisaties met een helder verhaal in de markt zetten, is het belangrijk het fundament dat beide organisaties hebben te gebruiken. Door vanuit een duidelijk gezamenlijk uitgangspunt (één identiteit, twee werkgebieden) te werken, gedreven door één passie en één verhaal, zal er veel onduidelijkheid bij de achterban kunnen worden weggenomen en kan de relatie stap voor stap hersteld en verstevigd worden. Dat betekent de handen ineenslaan, zowel op identiteits-, als op uitvoerings- en organisatorisch niveau. Een gezamenlijke *corporate story*, waarin de achterban zich herkent, waarmee het vuur weer wordt aangewakkerd en het vertrouwen in de organisaties wordt hersteld kan daar een grote betekenis in hebben.

De toekomst van de VBOK ligt dus in een eigentijdse vorm van symbiose met het werkgebied van Siriz. Als basis daaronder leggen we een gezamenlijke *corporate story*. Daarin hebben beide organisaties een eigen werkgebied. Voor beide organisaties geldt ook een aantal strategische opgaven.

Strategische opgaven in het werkgebied van de VBOK:

- Herstel van relaties en stimuleren actieve betrokkenheid.
- Optimalisering fondsenwerving door commerciële bedrijfsvoering.
- Herkenbaar uitdragen van een strijdbaar karakter.

In het werkgebied ***doelgroep*** (Siriz) zijn de strategische opgaven:

- Continuerende financiering verkrijgen als basis.
- Ontwikkelen moderne proposities in preventie, ondersteuning en zorg.
- Aansluiting vinden bij superdiverse doelgroep.

Op het **snijvlak** van beide werkgebieden zijn de strategische opgaven:

- Het ontwikkelen en in de markt zetten van een kenniscentrum.
- Ontwikkelen, implementeren en borgen van informele zorg.

Kenniscentrum als spil

De VBOK bestaat om de maatschappij te beïnvloeden (naast het werven van fondsen). Dat vraagt anno 2018 om moderne vormen. Daarom zal in de toekomst volop ingezet worden op het ontwikkelen van een kenniscentrum. De ontwikkeling, inrichting en positionering daarvan geeft een positieve impuls geven aan de zichtbaarheid van de VBOK. Op basis van een duidelijke focus kan Siriz/VBOK een onderscheidende functie innemen ten opzichte van andere organisaties in de werkvelden.
Het 'kenniscentrum' draagt bij aan de missie van Siriz/VBOK om het maatschappelijk en politiek draagvlak te vergroten voor de bescherming van ongeboren menselijk leven door een autoriteit te zijn voor vraagstukken rond het levensbegin en onbedoelde zwangerschap.

Organisatieontwikkeling

Van de organisaties vraagt dit het nodige. Ontwikkeling van specifieke competenties die nodig zijn, een moderne ICT-infrastructuur en passend gebruik horen daarbij. Meer sturing op basis van marketing- en communicatiestrategie.

7.1 Begroting 2018

	Begroting 2018	Realisatie 2017	Begroting 2017
	€	€	€
BATEN			
Baten van particulieren	1.723.700	1.453.763	1.486.000
Baten van bedrijven	-	22.300	81.500
Baten van andere organisaties zonder winststreven	96.500	85.496	225.000
Som van de geworven baten	**1.820.200**	**1.561.559**	**1.792.500**
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	-	1.336	-
Overige baten	-	7.207	-
Som van de baten	**1.820.200**	**1.570.102**	**1.792.500**
LASTEN			
Besteed aan de doelstellingen			
Beïnvloeding maatschappij	292.734	192.208	205.604
Ondersteuning Siriz	800.000	670.000	920.000
Ondersteuning Tienermoederfonds	40.000	-	-
	1.132.734	862.208	1.125.604
Wervingskosten	533.779	346.642	407.485
Kosten beheer en administratie	80.179	348.481	247.918
Som van de lasten	**1.746.692**	**1.557.331**	**1.781.007**
Saldo financiële baten en lasten	-	25	-
RESULTAAT	**73.508**	**12.796**	**11.493**

Algemene gegevens

Postadres
Postbus 60, 2800 AB Gouda

Bezoekadres
Nieuwe Gouwe Westzijde 1, 2802 AN Gouda

Contactgegevens
Telefoon: 085 130 15 71
info@vbok.nl
www.vbok.nl

Overige gegevens
IBAN NL36INGB0002585780
KvK 405 30 980
Btw NL003108764.B01
RSIN 003108764